

VENTA
30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

SUSCRIPCIÓ
ESPANYA
Un trimestre 1 pesseta

EXTRAORDINARI
Un trimestre 2 pessetas

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

RETAILLS D' HISTORIA CARCATÓLICA

Per volguer dominar als liberals

—

greu fatich va passar cada convent.

Y avuy desesperats curan sos mals

—

reherentantse ells ab ells devotament.

li diu «cabasset d' escombreries» y «escura-bassat»
 Molt bé, molt bé.
 Com que no han sigut may altra cosa que escombreries tots los carlins.
 Y ara, al treure los drapets al sol uns ab altres, no fan altra cosa que escurar bassas.
 Ells mateixos ho confessava.

Se parla de las dimisions d' alts personatjes de la Exposició.
 No hi ha cuidado.
 Encara queda la rifa y algunas engrunas pera remenar diners.
 Las empenyas á dimitir vindrán en acabante.

Torném á tindre demunt la qüestió d' ordre públich.
 En Moret, lo célebre Moret, lo dels fils y betas de las conspiracions, ha sapigut que en Ruiz Zorrilla devegadas estornuda fort, y tem que en lloch de tirar capellans, llenyi soldats que desde París cayguin demunt d' Espanya.
 Y velshiaqui las precaucions y l' assegurar que 'l Govern viu previngut...
 D' estornuts revolucionaris.

Lo cafeter del casino «La Unión» de Tarra-sa, no deixa vendre nostre periódich en aquell local, en venjenya d' haverlas cantadas tan claras á son amic, protector y company de Ajuntament l' alcalde Sr. Domingo.
 ¡Ara sí que tremolém!

Lo Govern fa gestions prop del Vaticana que 's rebahit lo pressupost del clero espanyol.
 Com més prop de Roma reclami més lluny tindrà las economias.

Lo pressupost del clero té de rebaixarse aixís:
 De primer, incautació de tots los bens de la Iglesia, sens deixarli ni una etzevara ni una rasola.
 Y després qui vulga religió que se la busqui, se la comprí y se la pagui.
 Tot lo demes son panyos calents...
 Més ó menos escalfats.

Corre 'l xiu xiu de que nostre Ajuntament va á arrendar lo Parque per deu anys, á una empresa particular, pera anar fent quartos pel desgavell de la Exposició.
 Y donchs y alló de *Estos jardines son propiedad de todos los barceloneses*, com queda?
 També s' han d' empenyar aixís la nostra propietat sense 'l nostre consentiment?
 Aquesta gent, si pogués, fins s' empenyaria lo sol que 's dona llum y 'l ayre que respirém pera tirar endevant sos despropósitos.
 Y á un Ajuntament aixís li diuhen *excelentissimi*!
 Si en lloch d' *excelent* no fos més que *passador*, capás fora de ferosos enterrar de viu en viu.
 Però de qué dimontri se 'n deurá poguer dir un Ajuntament dolent?

Diuhen que ja s' ha arreglat la qüestió dels alcoholis, entre las comissions que anaren á Madrid y 'l ministre d' Hisenda.
 Lo de Caparrota també va *arreglarse*.
 Veritat que van *arreglarlo* penjant al protagonista, mes no deixá de ser un *arreglio*.
 Y 'l ministres sempre arreglan las qüestions dels impostos penjant al país productor.
 Que es sempre lo protagonista del pagar.

La societat de Lliure-pensadors de Reus ha commemorat ab una magnífica vetllada la presa de la Bastilla pel poble de París, pronunciantse ab tal motiu diferents discursos en defensa de la més completa llibertat humana.
 Be pels lliure-pensadors de Reus.

CARTA DE FORA

Molt senyor meu director:
 De segur que se 'n riu, quan la carta llegirá d' aquest desgraciat Rector.
 Li vuy demanó un favor que cragui, molt me convé, fassimel per poch que pugui sempre li agrahiré.

En aquest poble que jo desempney 'l rectorat,

se troba ara ab un estat casi de revolució.
 Cregui que n' hi ha un vagó d' escandol cada setmana des que he vingut en 'quest poble son setmanal *TRAMONTANA*.

¡Lo invent la no ve á missa! y tota me mouhen rahons, buscantme per tots cantons per donarme una pellissa.
 Temu quedar sena amassa si diure gaire est trossoll ó 'm fumon d' una trompada al diatell la meu delcoll.

Fassi que no durí gayre aquesta revolució ¡perque temol al senyo, que 'm deixin de paona enlayre.
 Com que tu estat trabocayre á la guerra del carill, temo que algún jorn frigi me fassi saltá 'l tripi.

Tot aixó, si vuyed vol, tot seguit sera acabat deixantme en tranquillitat sens treurem los draps al sol.
 Donguem un xich de consoll, no esgarriantme la llana, ab son nomenat mal temps que portá *LA TRAMONTANA*.

Favor que de vostre espero mon apreciat director; després de ferme aix favor calmera més desapero.
 Es cosa que pot ben ferbo, y si aixó vuyed m' atenc disposi sempre que vulgui d' aquest desgraciat mossen.

PAPERINAS

No li fora més convenient á la mare priora de las monjas de la Casa de Caritat de Reus contestar á nostras pregunyas sobre 'ls abusos que 's cometen en aquella *santa* casa que no pas anar-se ab amenssas als albergets dihentlos que 's castigará terriblement á qui se sápiya que conti res de lo que allí dintre passa?
 Pero vinguin aquí, senyora mare sense fills: si es veritat lo que li havém preguntat, ¡perqué amenassa als pobres vells! ¡acás tenen privada la veritat aquí dintre? Y si no es veritat, ¿de fer més que desmentirho?
 Pero ca, «embolica que fa fort», deu pensar.

Una bronquina de deu mil diables se mogué á Sant Celoni la setmana passada ab motiu de la correspondencia d' aquella vila inserta en lo nostre darrer número.

Desenganyase los liberals de pega: dirse avansat y no tan sols anar, sino obligar als socis del Montepio á anar á funcions llanudas pera ler lo caldo gras al clero, es inexplicable, incoñsequént, il·lògich y tonto.

Para probarlosho, en lo número próxim glosarém alguns articles del reglament del Montepio del Carme.

Y si 'ls que 's diuhen liberals no 's donan després vergonya de continuarli, pitjor per ella.

Es que tindrán tan de liberal com jo de xino.

Passava un escura-mos de la ànima per la plassa de la Constitució de Ripoll, quan d' un grup de quatre ó cinch joves van dirli:
 —Passióbé, pare reverent.

Donchs 'l endemá foren citats aquells joves devant del jutje y del alcalde, alegant lo de las faldillas negras, que 'l havian insultat.
 ¡Ahont deuria veure 'l insult l' ensotanat!
 En la paraula *passióbé*, no pot ser.
 Donchs forosament seria en la de *pare* ó en la de *reverent*.

Y que ben mirat pot tenir rahó.
 Per ser molt de 'l una cosa y no tindre res de 'l altra.

Un individu que vestia de frare benedicti ha clavat tres timos á Toledo al arquebisbe, al rector del seminari y á un convent de monjas, que n' hi ha pera deixar blava la mateixa sanch de Cristo.

No se sab si després lo timador va confessarse, en quin cas ja está en pau ab Deu.

Perque lo que es la justicia, per ara, ni 'l mils de pescarlo.

Una feligresa ha intentat suicidarse dintre la iglesia de Nantes, disparantse un tiro de revolver al monyo.

Es guapa? Donchs ¡qui es lo reverent!
 Encara que ben mirat, no necessita ser guapa.
 Hi ha entre 'l clero caballs de tan bona boca.

Lo rector de Burriana digué l' altre dia desde la trona que totas las donas que portavan polisson cremar:an eternament.

¡A pillin! aixó ho diu de ganas que ell tindria de calarhi foch.

D' una iglesia de Jaen ha desaparecet un sant Eufrassi de plata que pesava set arrobas.
 Miracles d' aquestos son dels únichs que avuy pot presentarnos lo clero pera encendrens la fe.

¿TE 'N RECORDAS?

Recordas, meo atorada, aquell jorn de matinalda que sens teme á la rosada, amagats en l' arboleda carreu entre nostros cors, y que al dante un ram de flors carreu inamó ab una plora ta gaita rosada y fredda.
 No recordas que 't parlava del gran foch que m' abraava, y ab dulçura t' abraava mentr'a besava ton front?
 ¿Que 't contemplava ab el celiri quan tu, blanca com un lili, van dir: «Fins al ventotiri será teu, mon cor, Ramon»
 Recordas que per 'llá al vol rebavia un rossinyol, que 'l suor cent' a' era un consoll y tu 't deixava estar trista?
 ¿Te 'n recordas d' aquell dia? Recordas, amada meo, que escolliam la melodia varos pedre 'l mon de vista?
 ¿Si, veritat! Donchs jo també ne tinch lo recort sençó; y ja may crech que podré olvidar tanta ventura.
 Mes, tamponch podré olvidar que desde aquell dia ençá... ¡aquell que 't va aconsolla plora com una criatura.

MARANYU

XARADA

La primera s' explica, Dos personatjes, riu espanyol *Tercera* y quarta un altre.
 Las quatre juntas pintoroch y rich poble de Catalunya.

J. SAURI.

TRENCA CLOSCAS

VENTRANCA

Formar ab aquestas llettras lo nom de un escriptor.
 D. GRAN Y LUMORA.

CUADRAT

Sustituir los pichs per llettras que llegidas horizontal y verticalment, diguin.

- 1.ª ratlla = apellido d' un actor dramàtich.
- 2.ª " = una pedra preciosa.
- 3.ª " = un abrich.
- 4.ª " = en la mar.

E. RAY.

ACENTÍGRAFO

Una molt maca fotat me va ensenyar en Cabot me de cantarla no 'm fue ab lo meu parent Marsal.

P. COLPA.

SOLUCIONS

¿ LAS CAROLINAS DEL NÚMERO PASAD

XARADA—Ca-al-mi-ro.
 MUDANSA—Mall. Mill. Moil.

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR